

VOORSTEL voor het algemeen bestuur

ONDERWERP <i>Actualisatie Nota Bodembeheer en Bodemkwaliteitskaart Regio IJsselland</i>		Reg. Nr.	Z/23/056286- 242093
		Portefeuillehouder	N. Koks
Datum DB - vergadering	5 december 2023	Datum AB - vergadering	19 december 2023

VOORSTEL

Het algemeen bestuur besluit:

1. vast te stellen de bij dit voorstel gevoegde:
  - a. Nota bodembeheer voor de regio IJsselland; en
  - b. de bijbehorende bodemkwaliteitskaart voor de uiterwaarden van de Vecht, voor zover gelegen binnen het eigen beheergebied.
2. onder de voorwaarde dat risico's voor het milieu niet wezenlijk veranderen aan het dagelijks bestuur de bevoegdheid te delegeren voor:
  - a. het erkennen van vergelijkbare bodemkwaliteitskaarten van gemeenten binnen en buiten de regio IJsselland;
  - b. het aanpassen van het beleid in de Nota bodembeheer voor de regio IJsselland en de bijbehorende bodemkwaliteitskaart als gevolg van wijzigingen in wet- en regelgeving, bijvoorbeeld door de komst van de Omgevingswet of voor opkomende stoffen zoals PFAS en dergelijke;
  - c. het vaststellen van afwijkingen op projectniveau om op doelmatige wijze invulling te kunnen geven aan maatschappelijke ambities.

SAMENVATTING

Het Besluit bodemkwaliteit geeft regionale (water)bodembeheerders de mogelijkheid om in de vorm van een Nota Bodembeheer gebiedsspecifiek beleid op te stellen voor het beheren van de bodemkwaliteit. De gemeenten van de regio IJsselland en de waterschappen Vechtstromen en Drents Overijsselse Delta hebben dit voor het eerst in 2013 ingevuld. Voor de waterschappen betreft het uitsluitend de droge uiterwaarden van de Vecht waar veel grondverzet plaatsvindt. Met dit gebiedsspecifieke beleid wordt dit grondverzet tussen de buitendijks gelegen uiterwaarden en de binnendijks gelegen landbodemeenduidiger, eenvoudiger en efficiënter. De nota bodembeheer is maximaal 10 jaar geldig en dient daarom, inclusief de bijbehorende bodemkwaliteitskaart, dit jaar opnieuw door het algemeen bestuur te worden vastgesteld. De actualisatie is beleidsneutraal uitgevoerd. De stukken hebben in ontwerp in september en oktober 2023 zes weken ter inzage gelegen. Dat heeft geen zienswijzen opgeleverd.

Verder wordt het AB uit praktische overwegingen verzocht om een aantal taken te delegeren aan het DB. Dit betreft uitsluitend wijzigingen of situatieafhankelijke afwijkingen van de nota die niet van wezenlijke invloed zijn op het beschermingsniveau voor het milieu.

BEOOGD EFFECT EN/OF RESULTAAT

De nota bodembeheer verruimt en vereenvoudigt de mogelijkheden voor grondverzet binnen en tussen gemeenten en waterschappen. De bijbehorende bodemkwaliteitskaart biedt het belangrijke voordeel dat er bij grondverzet in onverdachte situaties geen aanvullende partijkeuringen meer vereist zijn, mits de grond binnen een zone met dezelfde bodemfunctie en bodemkwaliteit wordt toegepast.

Het is een ieder toegestaan om hier al dan niet gebruik van te maken. Dit kan veel tijd en kosten besparen, ook voor het droge grondverzet voor onze WOM-projecten elders in ons gebied.

KADER

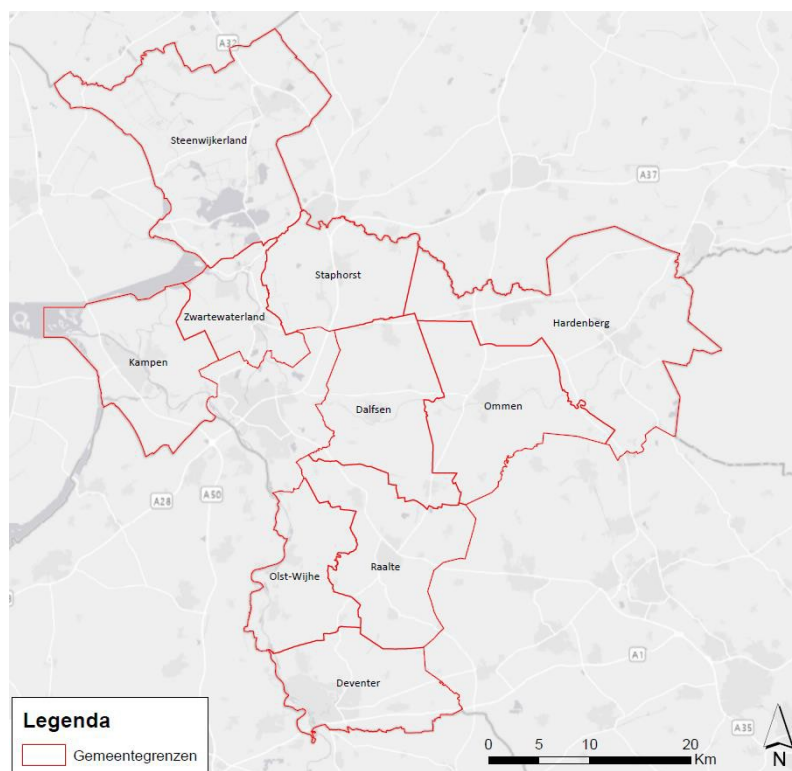
Voorafgaande besluitvorming

Op 14 februari 2013 heeft het algemeen bestuur van voormalig Waterschap Groot Salland de vorige nota bodembeheer met bodemkwaliteitskaart vastgesteld voor de regio IJsselland. Ten minste eens in de tien jaar dient de nota te worden geactualiseerd en opnieuw door het algemeen bestuur te worden vastgesteld.

Besluit bodemkwaliteit

In het Besluit bodemkwaliteit (Bbk, 2008) zijn algemene regels opgenomen voor de toepassing van bouwstoffen, grond en baggerspecie in water en op land. De gemeenten zijn bevoegd voor de landbodems, de waterbeheerders voor de waterbodems en uiterwaarden binnen de oppervlaktewaterlichamen. De gemeenteraad resp. het algemeen Bestuur kan er voor kiezen om eigen, gebiedsspecifiek beleid op te stellen en vast te leggen in een nota bodembeheer (NBB). Een belangrijke voorwaarde is dat het beleid niet mag leiden tot achteruitgang van de bodemkwaliteit binnen een vast te stellen bodembeheergebied (stand-still beginsel).

Met de bodemkwaliteitskaart (BKK) wordt de bodemkwaliteit van de te onderscheiden zones aangegeven. Het is toegestaan om de bodembeheergebieden van gemeenten en waterschappen samen te voegen tot een groter geheel waarbinnen sprake moet zijn van stand-still in bodemkwaliteit. De gemeenten van de regio IJsselland (kaartje) hebben hier samen met de voormalige waterschappen Velt en Vecht en Groot Salland voor het eerst in 2013 invulling aan gegeven. De gemeente Zwolle ontbreekt omdat deze gemeente in 2019 de NBB en BKK al opnieuw had vastgesteld. Zwolle voert een vergelijkbaar beleid zodat met deze gemeente op dezelfde wijze grond kan worden uitgewisseld.

Overigens zijn de waterschappen bij het toepassen van grond en baggerspecie op de landbodem ook zonder deelname aan de NBB gehouden aan het gemeentelijke beleid. De zeggenschap en besluitvorming van het waterschap beperkt zich in onderhavige nota tot de Vechtuitewaarden. De 'natte waterbodems' maken vanwege de afwijkende bodemsamenstelling geen deel uit van de NBB.

Omgevingswet

Indien de stukken voor 1 januari 2024 door het algemeen bestuur worden vastgesteld, vallen deze nog onder het overgangsrecht van de Omgevingswet. Belangrijk voordeel is dat dit voldoende tijd geeft voor het vastleggen van een aantal gebiedsspecifieke regels in het gemeentelijk Omgevingsplan en de Waterschapsverordening. Hiermee wordt ook voorkomen dat per 1 januari 2024 de mogelijkheid komt te vervallen om de bodemkwaliteitskaart te gebruiken.

ARGUMENTEN

Waarom gebiedsspecifiek beleid

Met het gebiedsspecifieke beleid worden de mogelijkheden voor grondverzet binnen en tussen gemeenten en waterschappen verruimd en worden de administratieve procedures eenduidiger. Daarbij wordt een aantal regels voor het grondverzet binnen de regio geüniformeerd. Het gebiedsspecifieke beleid biedt voordeel aan alle bedrijven en particulieren die bij grondverzet gebruik wensen te maken van de bodemkwaliteitskaart. Ook de waterschappen hebben veel voordeel bij de gezamenlijke bodemkwaliteitskaart, met name bij gemeentegrensoverschrijdende projecten. De mogelijkheden voor het hergebruik van grond zijn afgestemd op de bestaande gebiedskwaliteit en de gebruiksfuncties van de landbodem.

Deelnemende partijen

De NBB en de BKK zijn in regionaal verband (IJsselland) opgesteld. De deelnemende partijen zijn de gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en de waterschappen Vechtstromen en Drents Overijsselse Delta.

Vechtuitewaarden

De waterschappen Vechtstromen en Drents Overijsselse Delta nemen alleen deel voor de droge uiterwaarden van de Vecht. Een belangrijke reden hiervoor is dat binnen de Vechtuitewaarden veel grondverzet gaat plaatsvinden. Hoewel de uiterwaarden formeel gezien een 'waterbodem' betreffen, komt het bodemgebruik meer overeen met dat van een landbodem.

In de BKK wordt zowel de bodem van de Vechtuitewaarden als de bodem van de gemeentelijke buitengebieden als schoon aangemerkt (formeel: voldoet aan de achtergrondwaarden AW2000). De Vechtuitewaarden kunnen daardoor tot dezelfde bodemzone worden gerekend als de buitengebieden van de gemeenten. Door deze koppeling wordt het grondverzet tussen de uiterwaarden en de omliggende landbodems optimaal gefaciliteerd.

Verspreiden baggerspecie

De natte bodem van de Vecht valt – net als van alle andere oppervlaktewaterlichamen bij WDODelta – vanwege de afwijkende bodemsamenstelling buiten de BKK. Voor het toepassen (verspreiden) van de natte baggerspecie blijft het generieke landelijke verspreidingsbeleid onverkort van kracht.

FINANCIËN

N.v.t.

JURIDISCHE EN/OF ORGANISATORISCHE GEVOLGEN

Zie verderop onder VERVOLG / UITVOERING.

BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN EN RISICO'S

De samenwerkende partijen geven met de NBB voor een aantal aspecten een regionale gebiedsspecifieke invulling aan het grondverzet. De belangrijkste aspecten zijn:

Reikwijdte Bodemkwaliteitskaart als toegestaan bewijsmiddel (ongewijzigd)

In onverdachte situaties hoeft er geen onderzoek te worden verricht naar de kwaliteit van de Vechtuiterwaarden, mits het bodemmateriaal binnen de daartoe aangewezen zone van de deelnemende waterschappen en gemeenten wordt toegepast. Er is dan sprake van stand still binnen de zone. Voor verdachte locaties zoals bijvoorbeeld oude vechtmeanders, natte slootbodems en boerenerven, blijft het verplicht om de kwaliteit van de toe te passen grond vooraf door onderzoek vast te stellen. Nb. De eigenaar van een ontvangend perceel staat het vrij om een partijkeuring te vragen.

Aanscherping maximum percentage bodemvreemd materiaal (ongewijzigd)

Op grond van het Bbk mag toe te passen grond en baggerspecie maximaal 20% bodemvreemd materiaal bevatten. In de praktijk leidt dit percentage geregeld tot (visuele) hinder, klachten en aantasting van het bodemgebruik. De regio IJsselland kiest er net als in de vorige periode voor om maximaal 5% puin en ander steenachtig materiaal toe te staan bij toepassingen op de landbodem.

Aanscherping toepassen asbesthoudende grond in eigen werken (ongewijzigd)

Op grond van het Bbk is het toegestaan om asbesthoudende grond met een gehalte beneden de interventiewaarde (100 mg/kg) toe te passen als bodem. De samenwerkende partijen achten dit ongewenst indien de grond zichtbaar is verontreinigd met asbestplaatjes. Daarom verplichten partijen zich, vanuit de rol van opdrachtgever van grondverzet, om deze 'asbestgrond' niet als bodem toe te (laten) passen. Deze grond of baggerspecie wordt afgevoerd naar een erkende verwerker. Het is wel mogelijk om deze grond of baggerspecie door bijvoorbeeld 'handpicking' te ontdoen van zichtbaar asbest en alsnog als bodem toe te passen.

Verruiming toepassingsmogelijkheden arseenhoudende grond (licht aangescherpt)

Binnen de regio IJsselland komt arseen lokaal in van nature verhoogde gehalten in de bodem voor. Voor zover het arseen een natuurlijke herkomst heeft is het, net als onder de vorige nota, toegestaan om deze grond - in gehalten tot aan de interventiewaarde - weer als bodem toe te passen. Locaties met gevoelige functies zoals 'wonen met moestuin' en 'kinderspeelplaatsen' blijven weer uitgezonderd van deze verruiming.

Grond met arseengehalten boven de interventiewaarde mag alleen worden toegepast op locaties waarin van nature vergelijkbare hoge gehalten voorkomen. Daarbij wordt de maximale humane risicogrenswaarde in acht genomen. Deze is op basis van de meest actuele wetenschappelijke inzichten in afstemming met de GGD aangescherpt van 432 naar 231 mg/kg.ds. Gezien de gehalten die in de regio voorkomen zal deze aanscherping geen noemenswaardige gevolgen hebben voor het grondverzet.

PFAS (nieuw)

In het algemeen vormt PFAS op niet verdachte locaties geen probleemstof binnen de regio IJsselland. Het voldoet aan de maximale waarde Landbouw/Natuur, zoals opgenomen in het landelijke Handelingskader PFAS (I&W, december 2021). Lokaal komen in de gemeenten Steenwijkerland en Hardenberg verhoogde concentraties aan PFAS voor zonder dat hier een oorzaak voor valt aan te wijzen. Voor deze locaties is gebiedsspecifiek beleid ontwikkeld, zodat hier wel 'enig' grondverzet kan plaatsvinden.

Noot. De NBB en BKK gelden niet voor toepassingen in oppervlaktewaterlichamen - buiten de Vechtuiterwaarden - waar strenge KRW-normen voor PFAS gelden. Voor toepassingen op de Vechtuiterwaarden kunnen de waterschappen op grond van de zorgplicht ook strengere eisen stellen (in de praktijk zal de grond hier echter vooral worden afgevoerd ipv aangevoerd).

Aziatische Duizendknopen (nieuw)

Sinds 1 januari 2022 geldt er een handelsverbod op Aziatische Duizendknopen. Dit verbod is ook van toepassing op handel in grond en bagger met daarin plantenresten van deze duizendknopen. Bij grondverzet dient dan ook te worden geverifieerd of Aziatische Duizendknopen voorkomen op locatie. De website www.waarneming.nl biedt een goede indicatie van de aanwezigheid van de Aziatische Duizendknoop.

Risico op nagekomen zienswijzen bij partners

Bij WDO Delta en de meeste gemeenten zijn de stukken tijdig ter inzage gelegd en zijn er geen zienswijzen ingediend. Bij Waterschap Vechtstromen en een beperkt aantal gemeenten is deze

procedure echter nog niet volledig doorlopen waardoor niet geheel kan worden uitgesloten dat er nog zienswijzen volgen. Op basis van eerdere ervaringen met dergelijke stukken wordt niet verwacht dat eventueel nagekomen zienswijzen bij andere deelnemers nog tot aanpassing van het gemeenschappelijk beleid zullen leiden. Mocht dit onverwacht toch het geval zijn, dan zal het algemeen bestuur worden geïnformeerd over de eventuele implicaties hiervan voor WDO Delta. In het uiterste geval worden de stukken aangepast en opnieuw ter vaststelling aangeboden. Zoals eerder beschreven is het van belang om de stukken nog dit jaar vast te stellen, met name om nog van het overgangsrecht Omgevingswet gebruik te kunnen maken.

OMGEVING; BETROKKENEN, PARTNERS EN DRAAGVLAK

Buiten de Omgevingsdienst IJsselland, de betreffende gemeenten en waterschappen, de GGD en het adviesbureau zijn er bij de voorbereiding geen andere partijen betrokken. Dit wordt niet nodig geacht vanwege de goede ervaringen over de afgelopen tien jaar en de beleidsneutrale actualisatie van de stukken.

COMMUNICATIE

De stukken zijn in ontwerp gepubliceerd op de website en bekend gemaakt in het Waterschapsblad (www.officiëlebekendmakingen.nl). Na vaststelling door het algemeen bestuur kunnen de definitieve nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaart beschikbaar worden gesteld op de landelijke website bodemloket.nl en op websites van gemeenten. Het gebruik van gebiedsspecifiek beleid en de bodemkwaliteitskaart is onder de gebruikers (m.n. adviesbureaus en aannemers) goed bekend. Omdat het beleid niet wezenlijk is veranderd wordt hier met de gemeenten niet actief over gecommuniceerd.

VERVOLG / UITVOERING

Publicatie definitieve nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaart

Na vaststelling van de definitieve NBB incl. de BKK door het algemeen bestuur worden de NBB inclusief de BKK officieel bekend gemaakt. Tegen de definitieve vaststelling kan binnen zes weken na publicatie beroep bij de Raad van State worden ingesteld.

Geldigheidsduur

De NBB en de BKK zijn in beginsel geldig voor een periode van respectievelijk maximaal 10 en 5 jaar. Indien wijzigingen in de wet- en regelgeving eerdere aanpassingen noodzakelijk maken, of indien zich vanuit beleidsmatig oogpunt een wens tot aanpassing voordoet, dan is het mogelijk om de NBB en/of de BKK eerder aan te passen.

Delegatie deeltaken

Uit praktische overwegingen wordt het algemeen bestuur voorgesteld om tussentijdse aanpassingen van de NBB en BKK aan het dagelijks bestuur te delegeren (analoog aan diverse gemeenteraden en colleges). Het gaat om de volgende deeltaken:

- a. Het erkennen van vergelijkbare bodemkwaliteitskaarten van gemeenten binnen en buiten de regio IJsselland;
- b. Het aanpassen van het beleid in de Nota bodembeheer voor de regio IJsselland en de bijbehorende bodemkwaliteitskaart als gevolg van wijzigingen in wet- en regelgeving, bijvoorbeeld door de komst van de Omgevingswet of voor opkomende stoffen zoals PFAS en dergelijke;
- c. Het vaststellen van afwijkingen op projectniveau om op doelmatige wijze invulling te kunnen geven aan maatschappelijke ambities.

Onder 1 gaat het uitsluitend om vergelijkbare kaarten die onder vergelijkbaar beleid tot stand zijn gekomen.

Onder 2 gaat het om de implementatie van nieuwe wet- en regelgeving met een overrulende werking op het beleid.

Onder 3 gaat het om onvoorziene situaties waarin een project alleen of meer doelmatig gerealiseerd kan worden door een afwijking van de NBB/BKK waarbij de risico's voor de bodem en het bodemgebruik niet toenemen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij het 'verplaatsen' van grond met lokaal verhoogde achtergrondgehalten over een kleine afstand waardoor kosten en transportafstanden beperkt kunnen worden. Aan het delegeren van de deeltaken aan het dagelijks bestuur is de voorwaarde verbonden dat de risico's voor het milieu niet wezenlijk veranderen.

BIJLAGEN

1. Nota bodembeheer Regio IJsselland, Tauw, 27 oktober 2023, kenmerk R002-1291303ABR-V04-mwl-NL
2. Technische rapportage bodemkwaliteitskaart regio IJsselland 2023, Tauw, 27 oktober 2023, kenmerk R001-1291303ROE-V04-mwl-NL

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
E.M. van Grol

de dijkgraaf,
D.S. Schoonman